

corrupció i sense un nord clar. Però, així com han anat passant els anys, la seva situació ha millorat molt. A hores d'ara el lideratge de José Ramón Bauzá pareix ben consolidat. Les enquestes internes els afavoreixen tant que les bregues s'han reduït gairebé a zero –tot i que no se'n pot descartar un revifament a l'hora de confeccionar les llistes electorals. I la direcció actual intenta desesperadament delimitar els casos de corrupció com a cosa exclusiva del passat, de tal manera que Bauzá es mostra radical a l'hora de rompre amb el matisme. No vol que cap encausat sigui a les llistes, però és que, a més, ha fet el buit a la majoria d'ex-col·laboradors de Matas.

El PP està convençut que agranarà. Les enquestes internes que els ofereixen des de Madrid els pronostiquen que no tindran problemes per a obtenir la majoria absoluta. Els sondatges independents fets a les Balears coincideixen que tenen moltes probabilitats d'assolir-la, tot i que no els l'asseguren. A la direcció conservadora hi ha absoluta confiança en la victòria. Creuen que si no cometen errades greus l'esquerra caurà pel seu propi pes i ells ocuparan el poder autonòmic.

UM. Tots els dirigents d'UM, amb el president Josep Melià al capdavant, diuen en públic que el partit s'ha desmarcat del passat d'escàndols de corrupció i que UM té assegurada la presència al Parlament. Tanmateix, les enquestes no ho detecten tan clarament. A hores d'ara el partit seria –segons els sondatges coneguts– al llindar del 5% dels vots, que és el mínim per a obtenir representació. El 2007 va aconseguir el 8,3%. Al PSOE són conscients que si UM s'enfonsa les possibilitats de repetir un pacte i evitar que el PP governi seran nul·les. Per això Antich vol refer-hi ponts, amb UM, alhora que espera que l'esquerra (el Bloc) pugui repetir el Bloc o, si més no, que el partit més potent d'aquest àmbit, el PSM, pugui fer almenys dos o tres diputats. Només així Antich podria intentar, sempre que no hi hagués majoria absoluta del PP, una nova coalició amb la seva esquerra i amb UM. Que és l'única possibilitat que té de continuar governant.

Miquel Payeras

“El PP retrocedirà a les Balears i a València”

Ignacio Urquizu, doctor europeu en sociologia i polític, col·labora amb la Fundación Alternativas, de tarannà progressista i que sovint assessora el PSOE. En aquesta entrevista preveu un escurçament de la distància entre el PP i l'oposició al País Valencià, i continuisme a les illes Balears.

És fals el mite segons el qual l'elector dretà, a diferència del progressista, no penalitza la corrupció?

—Trobe que és relativament fals. Una gran part del vot s'explica ideològicament: més de la meitat dels ciutadans, pels volts del 60%, tenen les preferències molt clares i passen la vida buscant raons que justifiquen el seu vot. Ja pot anar malament l'economia, per exemple, que la culpa sempre serà de l'altre. Amb la corrupció s'esdevé una cosa semblant: els electors del PP diuen que encara fou molt pitjor l'etapa del PSOE els anys 90, i aquests, que això de Camps no poden ser només uns vestits, sinó que hi ha d'haver alguna cosa més. Al voltant del 40% del conjunt dels electors són moderats, però: són gent que se situa al centre, sense una ideologia gaire clara, no saben dir si són de dretes o d'esquerres. Ells sí que hi són més sensibles, a la corrupció.

—A l'hora de la veritat, no fa l'efecte que siga així. La corrupció no acostuma a provocar sotrac electorals.

—Passa que vota tothom, inclòs, és clar, el bloc més ideologitzat de la societat, que també és el més ampli. Per guanyar, has d'aconseguir que et voten tant els moderats com els ideologitzats. Malgrat tot, parlem de marges molt petits: recordeu les eleccions del 1996, quan un PSOE que arrossegava tot de casos de corrupció tan sols va perdre de

300.000 vots! La reacció de la dreta va ser demanar-se quina mena de votants hi havia a Espanya, amb tants casos tèrbols com hi havia hagut. Ara passa igual, però a l'inrevés.

—És a dir, n'hi ha que voten el guanyador, aquell que hi ha al govern, siga qui siga.

—Són aquells que asseguren no tenir cap ideologia, bàsicament. Diuen que no són ni de dretes ni de centre ni d'esquerres, representen el 20% de la societat i habitualment és la gent amb menys educació, amb feines menys qualificades... És gent que, per sistema, sol fer costat al govern de torn. És demostrat en un estudi publicat a la *Revista Española de Investigaciones Sociològiques*.

—Al País Valencià, l'encausament de Francisco Camps, Carlos Fabra i José Joaquín Ripoll –els caps visibles del PP ací– no ha fet fer cap tomb. Hi ha enquestes en què els populars no sols mantenen les distàncies amb l'oposició, sinó que les amplien i tot.

—Crec que es reduiran, les distàncies. És molt poc probable que el Partit Socialista guanye les eleccions, però dubte moltíssim que el PP repeteixa la diferència que té ara. Passa que a València, contra allò que succeeix a bona part d'Espanya, la majoria dels ciutadans no se situen al centre-esquerra. Quan la majoria conservadora és tan significativa resulta difícil que guanye l'esquerra. En tot cas, segons les dades de què dispose,

a València hi haurà una reducció de les diferències i, a conseqüència d'això, hi haurà la impressió que, per fi, molts dels votants més moderats han abandonat el PP.

—**La majoria de valencians qüestionen l'honoradesa de Camps, però alhora també són una majoria absolutíssima aquells que el consideren eficaç i intel·ligent. Com és possible?**

—No és tan contradictori. En el fons, pensen que és un espavilat i que els altres farien igual. La relació dels espanyols amb la corrupció, sobretot entre els votants més ideològics, és una mica paradigmàtica. Amb tot, no hi ha polítiques simples, sinó massa llestos.

—**Ni el 30% dels ciutadans valencians no creuen que l'oposició ho faria més bé. És una dada molt pobra per a qui vol convertir-se en alternativa.**

—Per a triomfar, calen un seguit de factors. Com comentava adés, els moderats han d'abandonar el govern, però ha d'haver-hi una alternativa. A València, el Partit Socialista encara no ha estat capaç de construir-la, no és cap opció visible pels ciutadans. Val a dir que tampoc no ho tenen gaire fàcil, perquè els mitjans de comunicació valencians —tant els públics com els privats— tot sovint no donen espai a l'oposició. Un estudi sobre la qualitat de la democràcia fet per l'Institut d'Estudis Socials Avançats —centre mixt del CSIC i la Junta d'Andalusia— en col·laboració amb el CIS indica que valencians i madrilenys perceben una parcialitat ideològica més acusada als mitjans públics. Malgrat tot, no crec que el PP pense intervenir menys a Canal 9 o deixi de pressionar els mitjans privats —*Levante* i *Las Provincias*, sobretot— mitjançant la publicitat institucional.

—**Si Camps torna a ser candidat, com sembla que finalment passarà, Mariano Rajoy podria pagar la seua inacció més enllà del País Valencià?**

—Intuesc que Rajoy perdé la confiança en Camps aquella setmana en què va destituir però no Ricardo Costa [octubre del 2009] i en què a la fi Madrid va haver de ficar-hi cullerada. No obstant això, Rajoy necessita el PPCV al seu costat, tant pel nombre de militants com pel nombre de vots. No pot enfrontar-s'hi. Per això va haver-hi un moment en què els presidents provincials —Fabra, Ripoll i Rus—, malgrat no entendre's prou bé

entre ells, van començar a reunir-se i a parlar molt. Rajoy jugà a limitar molt el poder, un moviment que ara el podria ajudar a fer desistir Camps, si és que es complica el procés judicial en què és immergit. Rajoy vol esperar a la sentència judicial, però, perquè fer aquesta passa ara mateix equivaldria a atorgar la raó a aquells que demanaven que no es tornara a presentar per allò dels vestits. Ara bé, si el cas deriva més enllà del suborn passiu improp, pense que no el deixaran presentar de nou. La valoració de Camps al conjunt de l'estat és pèssima i crec que nomenarien un altre candidat, entenc que Rita Barberà.

—**Si els terminis es perllonguen i Camps és cridat a judici ja com a presidenciable, podria tenir efectes en el resultat electoral un candidat que alhora seria presumpte culpable?**

—En principi, sí, per bé que els efectes de la corrupció sobre el resultat electoral acostumen a ser una mica ambigus. Una anàlisi ha demostrat que el 80% dels municipis en què hi ha hagut corrupció, l'alcalde ha estat reelegit. També és cert que en el 80% dels casos han perdut vots, una dada poc significativa tenint en compte que abans gaudien d'una majoria molt àmplia. En el cas valencià, crec que els episodis de corrupció tindran efecte en forma de vots, per molt que les enquestes publicades fins ara no ho avancen. El PP valencià obtindrà menys vots que ara fa quatre anys. Perdrà el poder? No, perquè la majoria és tan còmoda que hauria de perdre 5 punts, 10 o 20, una cosa realment complicada. Una davallada com aquesta només s'explica quan la situació és de caos polític absolut. Les enquestes ens han fet veure que n'hi ha que, quan perceben que el partit que voten és corrupte però que alhora no fa res per evitar-ho, el penalitzen electoralment. Si Camps seu a la banqueta sense haver plegat com a candidat, serà penalitzat, però una altra cosa és que perdi el poder. Si el PP canvia el seu cap de llista, obtindrà un resultat més bo.

—**Oriola, la capital del Baix Segura, és un dels focus més grans de corrupció que hi ha arreu de l'estat. En canvi, el PP hi obté majories aclaparadores. És impensable aquest fenomen en un altre indret? Hi té a veure, l'entorn?**

—No. És un fenomen força comú. A l'"Informe sobre la democràcia" de la

ROSA DOMÍNGUEZ

Fundación Alternativas vam observar de prop més de 200 municipis de tot Espanya, i aquest comportament és bastant generalitzat. A parer meu, és la combinació de dos elements: d'una banda, de nou, el fet que la gent principalment vota segons la seua ideologia i que s'estima més els seus corruptes que els corruptes de l'adversari; i, d'una altra, el fet que als municipis és més fàcil de teixir xarxes clientelars. Familiars, gent que ha venut un terreny... I a les poblacions més petites, 200 o 300 vots és la diferència entre tenir majoria o no. El matalàs clientelar complica molt que hi haja un tomb.

“Si jo assessora el PSOE valencià, els recomanaria de picar l'ullet als electors centristes”

—En el cas valencià, per tant, recomanaríeu a l'oposició de fer una passa al centre per a captivar aquest espectre o, tot al contrari, que aguditze el seu perfil progressista o d'esquerres?

—Si atenem el CIS, l'emplaçament ideològic mitjà dels valencians del 1993 al 2007 és proper al 5, si fa no fa com a les illes Balears. No són tan conservadores com Galícia, la Rioja o Castella-Lleó, que se situen al 5,2, però tampoc tan progressistes com el País Basc, Navarra i Catalunya, que se situen entre el 4 i el 4,4. En el cas valencià, però, del 1999 al 2007 s'ha detectat un tomb conserva-

“Els votants del PP pensen que Camps és un espavilat i que els altres farien igual”

dor important. També hi ha variacions segons l'elecció: als darrers comicis generals, el PSOE va aconseguir nou punts d'avantatge entre els votants moderats; en canvi, el PSPV va perdre de disset punts a les eleccions autonòmiques del 2007, entre els votants moderats. La clau, com us deia abans, és obtenir el màxim suport entre aquest grup, perquè són ells, que decideixen les eleccions. Si jo assessorara el PSOE valencià, doncs, els recomanaria de picar l'ullet als votants centristes, perquè per l'esquerra ben poca cosa més poden arrapar. I el PP valencià, ara com ara, té prou ben agafat el centre.

—A les Illes també han brollat tot de casos de presumpta corrupció relacionats amb el PP, però aquest partit ben bé podria recuperar el govern.

—La cosa més lògica és que el PP balear retrocedisca una mica. En cas que recuperaren bastant poder, però, ens trobaríem davant un altre exemple dels límits de la nostra democràcia.

—El codi ètic dels partits polítics, en concret el del PP, serveix de res?

—Ho veiem cada dia: la vida interna dels partits respon a tot de decisions polítiques. Els estatuts dels partits no s'apliquen igual a tots els membres: als teus enemics, els els apliques molt durament, i en canvi ets molt més lax amb els teus amics. L'aplicació del codi ètic del PP ha estat diferent a Madrid i a València.

—Amb vista a les eleccions municipals i autonòmiques del maig vinent, als socialistes els convé presumir de Zapatero? Suma o resta, avui dia, la marca ZP? Depèn de cada cas?

—En realitat, depèn de qui s'adrecen. Per a l'electorat progressista, la marca ZP encara és positiva. Els votants del PSOE continuen valorant la figura del president del govern. És clar, però, que la nota que li posen els votants conservadors és fins i tot pitjor que la de la legislatura passada.

—Com que —segons que deieu adés— es tracta de captar vot moderat, què li convé més, al PSOE? Potser és millor d'amagar-lo en campanya?

—Jo no ho recomanaria, en absolut, però desconec què han pensat fer. Entre l'electorat progressista encara aprova, supera el 5, i entre els moderats no desperta tanta animadversió. Zapatero arrossega vot. En qualsevol cas, pense que tot sovint se sobrevalora el paper dels candidats a l'hora de guanyar vots. La persona és un valor afegit, uns pocs punts percentuals, però sobretot compta la imatge del partit.

—Recordem les vostres dues prediccions, doncs: reducció de les distàncies entre el PP i l'oposició al País Valencià i continuïsm progressista a les Illes.

—Sí. A les Balears, el PP hauria de pagar els casos de corrupció, tot retrocedint una mica. A València, però, la gran diferència que ha acumulat el PP fa molt difícil que hi haja canvi: no tenen una alternativa forta al seu camp ideològic, com podria ser UPyD, molt feble a la Comunitat Valenciana; el PSOE té dificultats per a ser percebut com a alternativa, entre més coses perquè els mitjans de comunicació no l'han tractat gaire bé, i a més el candidat no és prou conegut, un aspecte que no és determinant però que podria ajudar.

Víctor Maceda